

РАДА

газета політична, економічна і літературна
виходить щодня, окрім понеділків.

Рік четвертий.

Ті передплатники "РАДИ", що підпишуться на газету після 1-го іюня цього року з котрого-небудь місяця до кінця року, мають право одержати додаток:

Історію України-Русі М. Аркаса за 3 карб.

який обіцяно в умовах передплати на рік 1909. За цю-ж ціну рокові передплатники, що вже одержали належний ім примірник, мають право набути ще **другий примірник**.

Для рокових передплатників, що виписують газету в розрічку, умови на одержання додатка залишаються ті самі, що були сповіщені при підписці, це-то дістають додаток, доплативши до річної передплати **2 карб.**

00-842-4

Со „Української Книгарні“.

у Київі, Безанівська, 8.

Подаємо до відому всіх наших заказчиків, що ВСЕ ВІДДАННЯ „Історія України-Русі“ М. Аркаса РОЗПРОДАНО і добути що книгу можуть тільки передплатники газети „РАДА“: рокові—за доплату **2 карб.**, а ті, що підписані або підпишуться на газету з якого-небудь місяця до кінця року—за доплату **3 карб.** 0-656-37

Літній театр КУПЕЦЬКОГО САДУ.

Українська трупа під орудою Т. КОЛЕСНИЧЕНКА. Сьогодні, 6-го іюня, **За волю і правду**, др. на б. д. Т. Українські співи. Завтра, 7-го іюня, **Смерть за честь** (Кашівська старовина).

Завтра, 7-го іюня, на користь т-ва вз. запомоги наборщиків г. Київа впорядковані пароходи

ГУЛЯННЯ

в лісі старосельських дач. Два оркести воєнної муз., хор, танці на пароході, баль у лісі. Іграшки для дітей. Безплатна їзда на волах. Перед одхідом парохода буде пущено австрати. Оркестром воєн. муз. під керув. З. В. Рогового провини „Парадна зоря“. Нарешті в 9-ї веч., піротехником д. Смирновим спалено буде ефектний феєрверк. Пристань, пароход і ліс буде закрашено прарапорами. Великий пароход відіде два рази: 1-й раз 0½ г. ран., назад в 12½ дн.; 2-й в 3½ г. дня, назад в 9 г. веч. Плата за проїзд туди і назад—1 р., дами, учні і члени т-ва—50 коп., діти—25 к. включ. бл. збора. Квитки завзуття можна купити в друкарнях: Т-ва 1. Н. Кушнерев і Ко (Караваєвська 5), Р. К. Луковського (В. Волох, 46), Н. Т. Корнєвського (Мерінг) і С. В. Кульженко (Пушк. 4), а в день гуляння з 8 г. р. на пристані. Бенефіції приймаються з подякою.

2-856-1

ПОВНИЙ „КОБЗАРЪ“

Т. Шевченка.

Видання „Благотвор. общ. вид. обшеволезових дешевих книг“ і „общ. имени Т. Г. Шевченка“. На звичайному папері, з патретом **1 карб. 50 к.**, на веленеві папері, з 3-ма патретами **3 карб.**; народне видання з біографією та патретом—**60 коп.** Чистий прибуток призначається у фонд на пам'ятник Т. Шевченкові в Києві. Продається в „Українській Книгарні“, Київ, Безанівська 8, і в інших книгарнях.

00-709-23

Перше взаємне товариство Страхування життя
Взаємність товариства забезпечує найменші вкладки і найбільш користі умови страхування. Страхування загальноприступне. Примається страхування капіталу до 100 карб. і виплачуються премії щомісяця. Записування в дійсні члени товариства з метою забезпеченості сем'ю, себе на старість і капітулу для дітей—примається в Управлінні Київського округу товариства. Прорізна № 12, телефон 1898. ГД-643-28

Від контори.

Ревізія сенатора Гаріна.

В справі побільш. закордон. почтамт. суми передпл. на 1909-й рік на „Раду“ (в порівнанні до суми передплати, яка бралась тими почтамтами в 1908 році), контора газ. „Рада“ має честь довести до відомості своїх закордонних передплатників, що це побільшення сталося не через підвищення на біжуний рік передплати проти попереднього 1908 року, а в наслідок того, що в 1908 році після передплати на газету через закордонні почтамти була, ПОМИЛКОВО, зазначена менша ніж би мала бути, а власне: передплата була визначена 4 рублі за місць належних 6.

Але місці мурі не встали проти написку подій в Росії, що сталися за наших часів. Не видержали вони письмо написку, подалися і дали кілька шлілін, через які виявилася змога загля-

Адреса редакції і контори:
у Київі, Велика Шідвалина вул. д. 6,
біля Золотих воріт.

Телефон редакції 1458.

Телефон друкарні 1069.

Умови передплати на р. 1909.

на	на	на	на	на	на	на	на	на	на
1 рік	11 м.	10 м.	9 м.	8 м.	7 м.	6 м.	5 м.	4 м.	3 м.
6.	5.70	5.20	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75

Нев. 1 на рік можна виплачувати частками: в 2 строхи; на 1-ю, 3 карб. і на 1 апр. 8 карб., в 3 стр.: на 1 лип. 2 карб., на 1 жар. 2 карб., і на 1 вер. 2 карб., або по порядку, за протяз першої пості місяців.

За границю: на рік 11 карб., на широку 5 карб. 50 к., на 3 міс. 2 карб. 75 к., на 1 міс. 1 карб.

Передплата приймається тільки з 1-го

числа можного місяця.

За зміну адреси 30 коп.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статті, до друку не діяні, переховуються в редакції 3 місяці і викликаються авторами їх коштом, а дрібні замітки й додати одразу знищуються.

Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безоплатними.

Умови друкування оповісток:

За рядок п'ятірку попереду тексту або за юго місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп.

За рядок п'ятірку після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп.

за раз

нуті в темне царство і побачити, що в йому діється... Дарма, що споконвічна діяльність інтендантів була всім по знаку, дарма, що ця діяльність здавні діяла вже легендарною, і що через це і уряд, і громадянство повинні були бути приготовані до неяких несподіванок;—справжні дійсності видимо, перевелися всячкими несподіванками.

З того часу, відома сенатор Гарін почав ревізувати інтендантство у Москві, в пресі появився чимало звісток про результати його ревізії. І що дало сенатор Гарін провадів своє діло, то все більше й більше виявлялося фактів стражненіх шахрайств інтендантів. Останні ж звісти про ревізію д. Гаріна дають право гадати, що ревізія ця викрила щось надзвичайне, що раптом викликало необхідність надати ревізорові спеціальні уповноваження і спеціальні права. З Царського наказу д. Гаріна дурчено зробити ревізію всіх інституцій військового міністерства не тільки в московському окрузі, а і по всіх інших округах військових. Опір тієї Гарін надав всі права військового начальника, коли йому треба буде віддати під суд особ, що знаходяться на військовій службі.

Як бачимо з груди снігу робить повільзі ціла гора. Коли б тільки ця гора та не породила миші...

факту варто й необхідно зупинитися як найдокладніше.

Офіційні джерела з'ясовують цей факт причиною виключно економічного характеру. Зменшення площи пасовиськ, надзвичайно високі орендні ціни на вигони, дорожча корів, хижаківська експлуатація цілих земель, низькі ціни на вовзу,—всі ці фактори в звязку з невроятними розстаннями років помалу, але напевно підтримують українське вигоння господарство. Неможливо, звичайно, суперечити проти того, що ці фактори дійсно мали й мають великий вплив на занепад цієї пітомої галузі військового господарства. Але ж на діється відома земля для хорватії. Ця нова поганість України коштуватиме й що найменше 3 мільйона карб. щорічно, не рахуючи вартості отар і ремантанів.

У всіому разі, тепер уже лишилось дуже мало надії на те, що українське вівчарство одужало й знову становило на колишній високий рівень. Занепад уже досяг таких великих розмірів, що про порятунок можна говорити хіба для самотих. Ця нова потеря України коштуватиме й що найменше 3 мільйона карб. щорічно, не рахуючи вартості отар і ремантанів.

П. А.

З газет та журналів.

*** „Край“ звертає увагу польського громадянства на те непозоруміння, яке виходить у поляків з білорусами. Полякам, що живуть усуміж з білорусами, загрожує небезпека повторити ту саму помилку, якої допустили поляки, що мешкали поруч з літвідцями.

В той час, коли такі консервативні і поляжерні органи, як „Нове Польща“, „Окр. Россії“, „Світъ“, „Варш. Дн.“, „Віл. Вістъ“, „Крестьянинъ“ та інші інші видали, що відродження білорусів—польські „інтигри“, польська преса на Литві і Білорусі гостро виступила проти національного руху білорусів, як, інші, „інтигри“, які видалися на злуку православної школи з греко-католицькою. Громада хотіла відреагувати на польські „інтигри“, але й тут „славянська взаємність“ сербів стала на певний раз згадані.

Між славянськими русинами почало свою свою роботу вже давніше. Іменно в Яківцях, діяючи кільком мадярським колоністам, заложило двокласову мадярську школу, яку заснували Петровічі, які хотіли зарадити ліхови таким чином, що задумали свою школу зізувти а православною сербською, які стоять звичайно пусткою, бо сербське населення не хоче рватися до науки. Та тут увійшли в гру віроісповідні пересуди і серби не згодилися на злуку православної школи з греко-католицькою. Громада хотіла відреагувати на польські „інтигри“, але й тут „славянська взаємність“ сербів стала на певний раз згадані.

Перестерегання „Край“, зроблене польською пресою в даному разі цілком слушно, бо в своїй масі вона ставиться вороже до відродження білорусів, які відсторонилися від поляків. Польські народовці і тут бояться вітерати одну з „старих польських земель“... і тільки деякі поступові польські органи вказували на те, що боротьба з білоруськими руham вийде не на користь полякам. Вона так само попсею білорусько-відносини, як загострила відносини польсько-українські та польсько-литовські.

*** Мадяри, які поляки, завжди виставлюють себе оборонцями волі народів, і разом з тим усієї сили на тільки можуть глядіти слабши од себе нації. Мадяризация, напр. хорватських русин, які доводяться в „Діла“, дає їм княжий інші прибори та приручає собі таким чином русинську людність. Тепер же закинуло сітку їй на петрівчані хотіть, давши їм поміч в школі, але й тоді мадярським заходам буде перетята дорога.

ПО РОСІІ.

— Синод і союзники. Скорі синодові прийдуть з'ясувати своє відношення до союзу русського народу і до його голов—Дубровина та Коновніцина. Провінціальні союзники давно вже не дають дихати синодові з своїми скарзами та доносами на єпархіальні архієпископи, що ті не досить спочувати союзові і не перевозять в життя їх домагання. Одни з епископів південного губернії, які вважаються союзниками архієпископа, зібрали збори, що відповідають зборам, які відбулися в синоді відповідно до цього. Граф прийшов до епископа з скаргою на одного священика за те, що той одмовляється вступити в союз, і що він відмовляється вступити в союз. Тут же граф прохав, щоб епископ видав приказ священикам вступати в союз. Це дуже гарно вплинуло б, якщо він, на людність і вс

того, щоб про його говорити в окремому засіданні. Більшість згадилася з відношенням єпископа південної єпархії до союзників. Остаточно підтвердила глядатиметься на окремих нарадах.

— До забастовки трамваїв. Забастовка трамваїв в Петербурзі ще тягнеться. Кондуктори та вагоножжати вимагають, щоб було увічнено управителя доріг інженера Маркова. Управа не зможеться виконати це домагання. Всього бастує 4.000 душ. Збитки тильки за перший день 22.000 карб. Появилися масові труси серед служащих. Арештують не тільки по кватирах, а навіть на вулицях, по пивних, ресторанах, де тільки збираються служащи. Під час трусів знайшли силу проглашати, закликавши, які підбурюють до забастовки. В двох тільки парках арештовано 100 душ. Чотири петербурзькі артилії згоджуються стати на роботу замість забастовщиків. Корпусна та Володимирська артилії обирають дати 90 кондукторів. За конвокованих взято кількох студентів. Вагоножжати приватних людей просить приятих їх на роботу. Кілька вагонів ходять. Через невміння вагоножжати було кілька несчастливих випадків.

(Слово).

— Нарада про вищу комерційну освіту. В Петербурзі зараз є нарада про вищу комерційну освіту. Нарада одноразова під проводом міністра торгу В. І. Тіміраєва. В нараді беруть участь крім членів міністерства торгу та промисловості ще й представники промислових організацій Петербурга, Москви, Риги і Варшави, а також директори і професори політехніки, директори московського і київського комерційних інститутів. Першого — професор Нікітінський, другого — професор Довнар-Запольський. В докладі, який подало міністерство, пропонується засновувати вищі комерційні школи двох типів: комерційні інститути і курси вищих комерційних зnanнів. Інститути повинні являтися вищою школами з відповідним курсом дисциплін із правами вищої школи. Курси ж тільки даватимуть комерційну освіту. Курс в інститутах 3—4 роки. Інститути засновуються як на державні, так і на приватні кошти. Комерційні інститути мають право давати звання ад'юнкта по вищим фінансовим наукам на економічному одній і по "товаров'єднені" на комерційно-технічному. Директори інститутів вибираються з професорів поочітельними комітетами і затверджуються на 4 роки Царськими указами. Дійсними слухачами інститутів можуть бути особи, які скінчили середню школу. Ті, що скінчили інститут, одержують звання кандидата комерційних наук або звання вченого "товаров'єднені". На курси прийматимуть хлопців і ліців які опікуні.

(Рéчъ).

— Дотепний справник. Малміжський справник д. Федоров заарендував в глухій часті города дім. —На дачі живим, — пояснив він зпайком. І дійсно, всенак Федоров перебував на дачі. Перевір туло всю мебель, застравувавши її разом в 2.000 карбованців в московському страховому товаристві. Раз темної ночі дача справника зайнялася. Пожежа зразу ж потушили. А все таки огонь наробив багато шкоди. Згоріли казені грошки, які були на руках у справника, і зовсім збівавши мебель. Гроші справників списали з счету, а за меблі він одержав 1.900 карбованців страхової премії. Крім того що й по службі підви-

ПО УКРАЇНІ. У КІВІ.

— Петербурзькі екскурсанти з проф. А. Погодіним вийшли увечері 4-го июня на Львова. За свій короткий побут у Київі — два дні — вони виступили обдаватися важніші київські памятки й будівлі; побували в городському му-

зилітературі; тут вона не має собі передників і не має її наслідувачів. Малюнки гірської природи, описані з життя дітей ще природи, що не зазнали ще на собі нівелюваного впливу цивілізації і заховали все безпосередність, всю цільність душі людини, яка живе серед природи, повної дикої краси величі, — в цьому Кобилянська не має собі рівних. Оригінальність сюжетів і майстерне оброблення надає цим творам Кобилянської постійний інтерес і привне значення в літературі. Така річ, як "Бітва", — трагедія загину одінчого бувинського лісу, знищеною рукою індустрії, зостається окрасою нашої літератури. На жаль авторка скоро звернула зі свого шляху, на якім уже здобула собі почесне ім'я і перейшла на посаду декадентської фантастики. Вона, правда, придала собі голосний титул голови українського імпресіонізму, але серед змагань до нової краси, в погоні за передачею вітончених переживань і вражень голою душою, погас вогонь натхнення талановитої поетки, і Постаній більш по-вітіві.

— Зустрічаймося з артистами, які співали вищі письменники, на жаль, останніми часами скученою обдаровують українське письменство своїми творами; особливо це можна сказати про Кобилянську. Своїми новелами, а особливо нарисами в картузького життя, О. Кобилянська займає зовсім окреме місце в українській

литературі; тут вона не має собі передників і не має її наслідувачів. Малюнки гірської природи, описані з життя дітей ще природи, що не зазнали ще на собі нівелюваного впливу цивілізації і заховали все безпосередність, всю цільність душі людини, яка живе серед природи, повної дикої краси величі, — в цьому Кобилянська не має собі рівних. Оригінальність сюжетів і майстерне оброблення надає цим творам Кобилянської постійний інтерес і привне значення в літературі. Така річ, як "Бітва", — трагедія загину одінчого бувинського лісу, знищеною рукою індустрії, зостається окрасою нашої літератури. На жаль авторка скоро звернула зі свого шляху, на якім уже здобула собі почесне ім'я і перейшла на посаду декадентської фантастики. Вона, правда, придала собі голосний титул голови українського імпресіонізму, але серед змагань до нової краси, в погоні за передачею вітончених переживань і вражень голою душою, погас вогонь натхнення талановитої поетки, і Постаній більш по-вітіві.

— Зустрічаймося з артистами, які співали вищі письменники,

чили справника: перевели поліцмейстером у Вінницю. Більшість згадалися з відношенням єпископа південної єпархії до союзників. Остаточно підтвердила глядатиметься на окремих нарадах.

— До забастовки трамваїв. Забастовка трамваїв в Петербурзі ще тягнеться. Кондуктори та вагоножжати вимагають, щоб було увічнено управителя доріг інженера Маркова. Управа не зможеться виконати це домагання. Всього бастує 4.000 душ. Збитки тильки за перший день 22.000 карб. Появилися масові труси серед служащих. Арештують не тільки по кватирах, а навіть на вулицях, по пивних, ресторанах, де тільки збираються служащи. Під час трусів знайшли силу проглашати, закликавши, які підбурюють до забастовки. В двох тільки парках арештовано 100 душ. Чотири петербурзькі артилії згоджуються стати на роботу замість забастовщиків. Корпусна та Володимирська артилії обирають дати 90 кондукторів. За конвокованих взято кількох студентів. Вагоножжати приватних людей просить приятих їх на роботу. Кілька вагонів ходять. Через невміння вагоножжати було кілька несчастливих випадків.

(Слово).

— Нарада про вищу комерційну освіту. В Петербурзі зараз є нарада про вищу комерційну освіту. Нарада одноразова під проводом міністра торгу В. І. Тіміраєва. В нараді беруть участь крім членів міністерства торгу та промисловості ще й представники промислових організацій Петербурга, Москви, Риги і Варшави, а також директори і професори політехніки, директори московського і київського комерційних інститутів. Першого — професор Нікітінський, другого — професор Довнар-Запольський. В докладі, який подало міністерство, пропонується засновувати вищі комерційні школи двох типів: комерційні інститути і курси вищих комерційних зnanнів. Інститути повинні являтися вищою школою з відповідним курсом дисциплін із правами вищої школи. Курси ж тільки даватимуть комерційну освіту. Курс в інститутах 3—4 роки. Інститути засновуються як на державні, так і на приватні кошти. Комерційні інститути мають право давати звання ад'юнкта по вищим фінансовим наукам на економічному одній і по "товаров'єднені" на комерційно-технічному. Директори інститутів вибираються з професорів поочітельними комітетами і затверджуються на 4 роки Царськими указами. Дійсними слухачами інститутів можуть бути особи, які скінчили середню школу. Ті, що скінчили інститут, одержують звання кандидата комерційних наук або звання вченого "товаров'єднені". На курси прийматимуть хлопців і ліців які опікуні.

(Рéчъ).

— Дотепний справник. Малміжський справник д. Федоров заарендував в глухій часті города дім. —На дачі живим, — пояснив він зпайком. І дійсно, всенак Федоров перебував на дачі. Перевір туло всю мебель, застравувавши її разом в 2.000 карбованців в московському страховому товаристві. Раз темної ночі дача справника зайнялася. Пожежа зразу ж потушили. А все таки огонь наробив багато шкоди. Згоріли казені грошки, які були на руках у справника, і зовсім збівавши мебель. Гроші справників списали з счету, а за меблі він одержав 1.900 карбованців страхової премії. На курси прийматимуть хлопців і ліців які опікуні.

(Рéчъ).

— Дотепний справник. Малміжський справник д. Федоров заарендував в глухій часті города дім. —На дачі живим, — пояснив він зпайком. І дійсно, всенак Федоров перебував на дачі. Перевір туло всю мебель, застравувавши її разом в 2.000 карбованців в московському страховому товаристві. Раз темної ночі дача справника зайнялася. Пожежа зразу ж потушили. А все таки огонь наробив багато шкоди. Згоріли казені грошки, які були на руках у справника, і зовсім збівавши мебель. Гроші справників списали з счету, а за меблі він одержав 1.900 карбованців страхової премії. На курси прийматимуть хлопців і ліців які опікуні.

(Рéчъ).

— Дотепний справник. Малміжський

справника: перевели поліцмейстером у Вінницю. Більшість згадалися з відношенням єпископа південної єпархії до союзників. Остаточно підтвердила глядатиметься на окремих нарадах.

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні видання. Видано

довзілів на видання у Київі щоденна газета "Вістник Театра и Искусства" і тижневика під назвою: "Вістник театру".

(Слово).

— Нові періодичні вид

вони потребували грошей. Сазанов оддав грабіжникам 460 карб.—всего, що було тоді в його, але ті цим не задоволилися. Приставивши рушницю Сазанову до лоба, вони вимагали ще грошей. Сазанов забожися, що більш не має. Тоді грабіжники сами обдивились всі комоди в хаті, пухляді столові та скрині і нічого не знайшовши, спокійно собі зникли. Але тепер через підозріння в цьому нападі задержалі: А. Мойсеєнка, Ів. Чопеня та Х. Майбороду. (Од. Л.).

Українці в Америці.

◆ На українські школи в Парижі (Бразилія) пожертвував австрійський цісар Франц Йосиф в нагоді 60-літнього ювілею свого царювання 1,500 корон. Ці гроши зараз переховуються австро-угорському консульству в Курітіби.

◆ Заходи коло просвіти. В Вінніпегу, в Канаді, парафіяне церкви св. Володимира і Ольги за доброю радою свого патріота А. Гумецького постановили збудувати собі українську парафіальну школу. 4 (17) мая опублікувалася закладна цієї школи. Ваявся будувати школу українець Іван Марцин. Сподіваються, що за місяців півтора школа буде готова. (Канад. Фармер).

◆ «Нове т-во „Боян“». Як пишуть до української нью-йоркської „Свободи“ з Мк.-Аду, Па, три місяці тому організувалось там товариство „Боян“. 19 квітня (2 мая) це товариство перший раз виступило публично, впорядкувавши український спектакль. Виставлено було в товарищській залі п'есу „За сиротою Бог в капітою“. Зваживши, що товариство ще молоде та що її аматори тільки вперше виступали на сцені, треба призвати, що гра аматорів пройшла дуже гарно.

◆ В т-ві „Просвіта“ в Філадельфії, П. 26 квітня (9 мая) цього року відбулися загальні рокові збори. До уряду та війська війшли: Гавриїл Слободзан—голова, Ст. Демків—касір, Ник. Росолович—секретар, Роман Слободзан—бібліотекар. Читальня просвітівська міститься на S. Second str. ч. 605 та має власного майна на 325 доларів і силу часописів.

◆ Поляки в Америці проти М. Січинського. Великий рух серед українців у Канаді й дійлі навіть Америці з протестами проти смертного засуду Миростава Січинського за убийство галицького намісника гр. Потоцького дуже не відповідає американським відповідникам. Вони однією з місцевих своїх газет, заправляючи всю свою мудрість щодо безасильної злости та ненависті. В часопису „Kuryer“ 27 квітня 1907 р. було таку статте: „Wieci Ukrainscici w Ameryce“.

◆ Українські студенти як атлети. „Канад. Фармер“ хвалиться, що студенти українці брендонської семінарії цілу зиму навчались гімнастики, а още не давно одбувались їх іспити в гімнастики. На іспитах було сила публіки, яка дуже дивувалася з умілого використання всяких гімнастичних зводів.

Українці на чужині.

◆ Українська вистава у Владивостоці. 18 мая в далекому Владивостоці місцеві українці влаштували українську виставу. В Пушкінському театрі було виставлено п'есу I. Тогочного „Каїн і Азель“.

◆ Добрий приклад. Уссурійская Ок-

абі-якою на ті часи громадською по-дію. Спомін більше уривкового, анекdotичного характеру, але все ж вони подають де-кілька дуже цікавих і характерних фактів в діяльності Пірогова і подають нові дані до опису провідів. На жаль не з'ясовано д. Левицьким хоч би в коротких рисах діяльності Пірогова і його значення для нашого краю. Хоч оповідає і покаже, що з'явився на „Основу“ 1861 р., але тепер уже мало хто знає „Основу“ і варто було нагадати громадиству симпатичне обличчя славного педагога-гуманіста, що виступив таким світлим промінням на темному фоні галантерії керманічів народної освіти в нашому краї.

Записки учителя Ю. Будяка, вважаючи на їх автобіографічний характер, неутемо як сторінку в неспректої ще мартрології нашої народної школи. Це живий і цікавий маючий життєвий підхід ідеїального українського вчителя, який свідомо ставиться до свого високого і трудного обов'язку інтересується не тільки своїм шкільним ділом, але й по-бутом окружуючих його селян.

В науково публістичному однієї визначною коротеньку статейку про М. Грушевського в нагоді Шевченкових роковин, в котрій він підкреслює важливість Шевченка в тому, що вона звела розв'язані часті України в одну національну сім'ю. Далі—ряд статей на громадській політичні теми. М. Залізняк в статі „Основні питання федераційного устрою реферував книгу А. Ященка про міжнародний федерацізм. В. Геринович дає перегляд питання про третичного чоловіка в новій літературі. Подавши коротко генезис археологічної науки д. Геринович подає новіші данини щодо погляду про історування людини ще в третичну добу, а відносить появу людини тільки до четвертичної. А. Я—в, на підставі

кінця минулого місяця в Петербурзі відбулась нарада департаменту залізниць, у якій, між іншим, було обмірковано прохання Миколаївського біржевого комітету про заведення для Миколаївського порту візажі для портів Чорноморського бережка ліготного заморського тарифу № 11 на цукор, що вивозиться з Миколаїв. Прохання задоволено.

◆ Українці в Америці.

◆ На українські школи в Парижі (Бразилія) пожертвував австрійський цісар Франц Йосиф в нагоді 60-літнього ювілею свого царювання 1,500 корон. Ці гроши зараз переховуються австро-угорському консульству в Курітіби.

◆ Заходи коло просвіти. В Вінніпегу, в Канаді, парафіяне церкви св. Володимира і Ольги за доброю радою свого патріота А. Гумецького постановили збудувати собі українську парафіальну школу. 4 (17) мая опублікувалася закладна цієї школи. Ваявся будувати школу українець Іван Марцин. Сподіваються, що за місяців півтора школа буде готова. (Канад. Фармер).

◆ „Нове т-во „Боян““. Як пишуть до української нью-йоркської „Свободи“ з Мк.-Аду, Па, три місяці тому організувалось там товариство „Боян“. 19 квітня (2 мая) це товариство перший раз виступило публично, впорядкувавши український спектакль. Виставлено було в товарищській залі п'есу „За сиротою Бог в капітою“. Зваживши, що товариство ще молоде та що її аматори тільки вперше виступали на сцені, треба призвати, що гра аматорів пройшла дуже гарно.

◆ В т-ві „Просвіта“ в Філадельфії, П. 26 квітня (9 мая) цього року відбулися загальні рокові збори. До уряду та війська війшли: Гавриїл Слободзан—голова, Ст. Демків—касір, Ник. Росолович—секретар, Роман Слободзан—бібліотекар. Читальня просвітівська міститься на S. Second str. ч. 605 та має власного майна на 325 доларів і силу часописів.

◆ Поляки в Америці проти М. Січинського. Великий рух серед українців у Канаді й дійлі навіть Америці з протестами проти смертного засуду Миростава Січинського за убийство галицького намісника гр. Потоцького дуже не відповідає американським відповідникам. Вони однією з місцевих своїх газет, заправляючи всю свою мудрість щодо безасильної злости та ненависті. В часопису „Kuryer“ 27 квітня 1907 р. було таку статте: „Wieci Ukrainscici w Ameryce“.

◆ Українські студенти як атлети. „Канад. Фармер“ хвалиться, що студенти українці брендонської семінарії цілу зиму навчались гімнастики, а още не давно одбувались їх іспити в гімнастики. На іспитах було сила публіки, яка дуже дивувалася з умілого використання всяких гімнастичних зводів.

◆ Українська вистава у Владивостоці. 18 мая в далекому Владивостоці місцеві українці влаштували українську виставу. В Пушкінському театрі було виставлено п'есу I. Тогочного „Каїн і Азель“.

◆ Добрий приклад. Уссурійская Ок-

раїна повідомляє, що в г. Никольську-Усурійському при благодійному товаристві відкривається українська бібліотека. Бібліотека ця відкривається в ініціативі місцевого купця Ніжинецького, який пожертвував більш як 200 примірників українських книжок. Д-р Ніжинецький ще обіцяє пожертвувати бібліотеці книги і грошей. Маючи на увазі, що весь Усурійський край, а значить і Никольськ, заселені самими українцями, не можна не підрядуватися п'юму явину. Треба сподіватися, що за д-р. Ніжинецьким знайдуться і інші, що так само послужать на користь українському людям відомому ліху до геть від рідного краю.

◆ Українці в Америці.

◆ На українські школи в Парижі (Бразилія) пожертвував австрійський цісар Франц Йосиф в нагоді 60-літнього ювілею свого царювання 1,500 корон. Ці гроши зараз переховуються австро-угорському консульству в Курітіби.

◆ Заходи коло просвіти. В Вінніпегу, в Канаді, парафіяне церкви св. Володимира і Ольги за доброю радою свого патріота А. Гумецького постановили збудувати собі українську парафіальну школу. 4 (17) мая опублікувалася закладна цієї школи. Ваявся будувати школу українець Іван Марцин. Сподіваються, що за місяців півтора школа буде готова. (Канад. Фармер).

◆ „Нове т-во „Боян““. Як пишуть до української нью-йоркської „Свободи“ з Мк.-Аду, Па, три місяці тому організувалось там товариство „Боян“. 19 квітня (2 мая) це товариство перший раз виступило публично, впорядкувавши український спектакль. Виставлено було в товарищській залі п'есу „За сиротою Бог в капітою“. Зваживши, що товариство ще молоде та її аматори тільки вперше виступали на сцені, треба призвати, що гра аматорів пройшла дуже гарно.

◆ В т-ві „Просвіта“ в Філадельфії, П. 26 квітня (9 мая) цього року відбулися загальні рокові збори. До уряду та війська війшли: Гавриїл Слободзан—голова, Ст. Демків—касір, Ник. Росолович—секретар, Роман Слободзан—бібліотекар. Читальня просвітівська міститься на S. Second str. ч. 605 та має власного майна на 325 доларів і силу часописів.

◆ Українські студенти як атлети. „Канад. Фармер“ хвалиться, що студенти українці брендонської семінарії цілу зиму навчались гімнастики, а още не давно одбувались їх іспити в гімнастики. На іспитах було сила публіки, яка дуже дивувалася з умілого використання всяких гімнастичних зводів.

◆ Українська вистава у Владивостоці. 18 мая в далекому Владивостоці місцеві українці влаштували українську виставу. В Пушкінському театрі було виставлено п'есу I. Тогочного „Каїн і Азель“.

◆ Добрий приклад. Уссурійская Ок-

захована: нас обвиняють у зламані правилі. Це однакож, дуже стара історія. Я гадаю, що за останніх 30 років ледве чи знайдеться хоч один бюджет, у якому не можна було знайти слідів соціалізму...

ТЕЛЕГРАМИ

(та останні вісти з газет).

Діяльність уряду та адміністрації.

◆ ПЕТЕРБУРГ, 4. Морською ревізією в Лібаві викрито багато недалів в балтійському флоті, особливо в спрахах підводних човнів.

Як повідомляє „Слово“, ухвалено призначити сенаторську ревізію інтенданта київського та варшавського.

Міністерство дозволило євреям-продавцям книжок та видавцям приступати до Петербурга на з'їзд.

Московський митрополіт Володимир та волинський архієпископ Антоній категорично висловилися проти дозволу на шлюби православних та неправославних. Решта членів синоду не висловлюється так рішучо проти цього проекту. Ухвалено постулати, що каноничні правила забороняють такі шлюби і тільки часово та в окремих випадках можна їх дозволити і то при умові, щоб діти виховувались в православній вірі.

Російсько-фінляндська комісія Харитонова в справі про порядок видання законів розпочне свою діяльність на тому тижні. Прапор комісії буде передано на розгляд кабінета міністрів.

Сутка, що між Шварцем та П. А. Століпіним повстало непорозуміння в приводі університетського статуту. Шварц обстоював за те, щоб статут було проведено на підставі 87 ст., прем'єр же вимагав видати статут законодателем шляхом. Гадають, що Шварц подастися в одставку.

З північних джерел повідомляється, що класичнім військовим хвершалам заборонено брати участь в майданчикові.

Дозволено російському товариству мисливців скликати в Москві між 17 та 24 листопада.

ОДЕСА, 4. Зaborонено газетам друкувати всіх країн та замінити на ті, що мають обидві та з метою заснування нового парламентського кабінета.

ЛОНДОН, 5. Під час діяльності обміркування бюджета, Бінгер рішучо спростовує безпідставні чутки, ніби кабінет провадить ворожу слав'янам політику. Бінгер заявив, що уряд, не візаючи на всі труднощі, буде й надалі дбати, щоб досягти згоди, або принаймні виробити modus vivendi між чехами та німцями, маючи на увазі обидві та з метою заснування нового парламентського кабінета.

ЛОНДОН, 5. Агентству Рейтера повідомляється з Канеї: „Оповіщено офіційне повідомлення, в якому людності пропонується бути спокійною і віріти державам, що допоможуть розв'язанню крізького питання“.

ни д. Сагатовського вступили колишні учні по класу української драми в школі М. Лисенка: В. Валерик та Л. Свірзьовський. Трупа грає зараз у Річиці, міській губ.

ДОПИСИ.

(Од власних кореспондентів).

ЛИПОВЕЦЬКИЙ ПОВІТ (на Київщині). Про церковні школи. Життя хоч і мляво, а посновується наперед, однакоюча на своїм шляху все те, що не творить з ним гармонії. Поміж цими по-кількаки жити опинились церковно-парафіяльні школи. По селах селянине вовком дивляться на ці школи, намагаючись замінити їх земськими школами, і про віщо й складають відповідні приговори. Подібним з'явившем, розуміється, дуже обітежене духовенство. Рятуючи церковні школи і бачучи, що моральний вплив на селян не має успіху, духовенство ступило на бітій шлях "адміністративного воздільства" в даному разі.

Оце недавнечко липовецький повітовий оділ цікільної епархіальній ради послав в губернію скаргу, ніби член місцевої земської управи, Федір Тонкоголосюк, при всій греччині, підбиває селян складати приговори про передату церковних школ — в земство. Між іншим, — говориться далі в скарзі, — Тонкоголосюк в цьому напрямку агітував в с. Лядській-Слободі і Яблунівці, а також в прис. Романовому-Хуторі. В останньому селі склали вже такий приговор. На думку цікільної епархіальній ради подібна агітація в одного боку підкопує авторитет церковних школ і позбавляє їх грошової допомоги од сільських громад, а з другого боку — рішуче суперечить розвиненню цікільної просвітністі справи. Од того, мовляв, що школи помешкання буде передана в одному відомстві в друге, справа народної освіти ні наступні не посунеться наперед і, як було досі, певне число дітей шкільного віку в данній місцевості все ж змушене буде лишитись по-за школними стінами, через несилу вміститись всім жадаючим просвіти в однім помешканні.

ОСЛАМІВ (на Поділлі). Оце 24 травня з позулін пішов здоровий дощ. Люди дуже зрадили юму, бо вже з три неділі дощу не було на краплі. Але скоро їх радоцам прийшов кінець, бо з поля пришла чутка, що там випав здоровений гряд. На другий день селянин вийшов в поле і побачили, що більш 240 дес. озимини, мов не було: її побило і геть змішало з землею; тілько з жита, що все закосилось, лишилась солома, прибита до землі. Де-які з селян, що не малі озимини в другому місці, почали голо-сити, мов по мертвому. Сумно було дивитись на їх понурі голови і слухати їх жалійний лемент і нарікання на несподівану нещастя. Але лихо в Осламові ще пів лиха в порівнянні з тим, що наїскою в других селах. Так, напр., в Дашківцях гряд вибив не тільки без малого, всю озимину і яровину, щось більше 3,000 дес., а і всю огорожу та садовину. В м. Вінківцях вибив до 1,000 дес. озимини. В с. Калюсі вибив до 40 десетин. Взагалі школи нароблено дуже багато. Скілька буданків перевернуло, бо був ще до того їй вітер; людей деяких так потовкло, що на другий день вийшли до фершила, а в Дашківцях в хатах повибивало багато вікон, подекуди навіть з рямами. Та їй не диво, гряд падав завільшик з голуб'яче яйце, а то й більший. Тепер тільки балочки, що про гряд. "Мабуть аж тепер прийдеться йти з торбами" — чутно часом між селянами. І це гірка правда, бо жади підмоги від казни марна надія; і певна річ, що більше буде жебрацтва та злодійства.

От давно не чутно було в Осламові на крадіжки, аж оце 28 травня обікрадено, хоч і не дуже, нашу церкву. Злочинець, виваживши в вікні грата, вів до церкви, розбив скрипки і карнавки і забрав більше 40 карб., бо більше й не було.

Культурне життя в нас майже не помітне, темрява та піяництво панує. Майже кожний день можна бачити коло монопольки купку людей, які вийшли, як не виніти, то хоч розважитись, бо іншою розваги немає. Тими роками хоч думою цікавились; думали збудувати чайно-читальню; помітні були маленький рух, але скоро він й замер. Правда, оце недавно виникала думка, і то між інтересами, заснувавши ощадно-попівкове товариство, але це ще тільки питання, в цьому жакого ще дуже мало зроблено.

С. ДРАБОВ, золотоніськ. повіту (на Полтавщині). 19 мая в нашій волості обдувся суд над робітниками за страйк в економії княгині Барятинської. Над цими робітниками стояв острог кари. Аж оце приїхав член лубенського окружного суда, по золотоніському повіту, зібралося начальство та судді, скликали обвинувачені та свідків і суд розпочався. Суд провадився при зачинених дверях. Обвинувачували за "сняті" хліборобських робітників: Юх. Красоту, Ст. Воловиченка, Ів. Мироненка, Пет. Пагони, Костя Беноса, Осадчого, С. Гілку, Т. Орла та інші. Головний свідок, що раніше підтверджував вину цих робітників, вмер і його писане показання суд не взяв на увагу. З-поміж свідків служащих маєтку по-кликано було колишнього завідую-

чого економією — В. Г. Гагена, К. Шевченка, М. Денисова, М. та Федос. Драга, яких заставили заприсясти, а потім почали допитувати Д. Гаген показав, що перед страйком до контори справді приходили де-хто з робітників і вимагали збільшення робочої плати, але як ім відмовлено було, то вони й пішли собі геть. Так само і інші свідки не показали нічого проти обвинувачених: один тільки пісарук Федосій Драга хотів вклепати у справу неповинного селянина — Ів. Титаренка, та член спінин свідка, загадавши юому казати те, що треба. Суд вправдав підсудних за недостачу проповіді.

Того ж дня розбиралося й друге діло — про незаконне зібрання мітингу, якою було давнинко вже. Присудили до арешту на 2-е суток деялько підсудних: П. Козоріза, Н. Розенштейна, І. Шевченка та Горевського — на 2 дні, а Петра Синеуса на один.

ПОЛТАВА. Кріпості у с. Переяловичі. На лівому березі Дніпра, у кобеляцькому повіті, лежить нівелічке село Переяловичі. Зараз це село нічим особливим не визначається, а в давніх часах це була гарна кріпость і торговельний пункт. Переяловича якою не цікавила навіть істориків, а вона може дати багато цінного історичного матеріалу.

Випадково нам трапилось здобути деякі давні з історії Переяловичі. Ще в часі Олексія Михайлова Переяловича була кріпость, яка панувала над Дніпром. Візантійські та венеціанські купці і ваагалі торгові люди, що їздили вздовж по Дніпру або перетинали з одного берега на другий, мусили брати на це дозвіл у Переяловичі і за дозвіл платити гропи. Наскільки Переяловича була важливим пунктом, вказує те, що абори за проїзд по Дніпру становили чверть державного бюджету.

Як ми вже сказали, на Переяловичу не звертали ніякої уваги аж до сьогодні, коли почали готовуватися до 200-ліття полтавського бою. Як відомо, у Переяловичій кріпості розсіяне захоплені полон речі шведського війська. Щоб дізнатись, чи не збереглося у Переяловичі яких-небудь пам'ятників, які б відносилися до історії полтавського бою, у Переяловичу виїхав декілька разів, завідуючий полтавським церковно-археологічним музеєм о. Володимир Трипольський. Як каже о. Трипольський, кріпость, що увильяла з себе земляни вал сажні 5 заввишки, збереглася досить гарно; і досі ще помітно чотири бастіони. О. Трипольському пощастило здобути багато історичних річей: перстнів, гропів, пляшок, бомб цілих і їхніх післячоків. Особливо баагацько знайдено цілих бомб і післячоків з них. Шматків бомб дуже багато знаходили і раніше і гадали, що вони зосталися від бою шведської армії перед тим, як було знищено. Але оце до Полтави приїздів відомій історик професор Яскаронський, який за два роки перед цим був у Переяловичі і говорив зовсім інакше. На його думку, післячоків бомб зосталися од того часу, коли Яковлев в російським військом, за три місяці (в лютому 1709 р.) до полтавського бою вітихомірював післячоків тисячу запорожців. Звертаючи увагу на те, що нігде в історії не сказано, ніби швидко з росіянами були у Переяловичі, можна притягти до гадки, що заява д. Яскаронського спровадила. Нахідки о. Трипольського зацікавили і генеральний штаб. Капітан штабу О. О. Носков звернувся до Трипольського з проханням подати про Переяловичу все, що йому відомо, бо у Петербурзі виникла ідея зробити серіозні роскопки.

С. ПРИВОЛЬНЕ, херсонського повіту. Після довгої спеки люди діжадись майського дощу. 27-го май захмарилось, загримів грім і пішов проливний дощ, котрий на жаль, винав тільки місцями. 28-го май пішов другий уже обляжний дощ. Селянине дуже зрадили цьому дощеві і виявили свою радість тим, що починали випівати і п'яни мокри під ним випадали в багні. П'ять наших селянине горілочку, п'яте з радості, п'яте агора; інший продав наділ, і п'є. А виниши у нас єсть де: в селі аж три казенних школини, котрі зібралися в села що року 100 тисяч карб. Не клопотують селянине про те, як я буду жити їх діти. Сільські глини скуповують надлихи по 800 карб. наділ в 6½ десятин, та це в розрізі на два-три роки; скуповують дуки і дома в селянине і на стороні в двори; все беруть в свої руки, а бідні все ждуть от Думи землі, ждуть, на-діються...

ВСЯЧИНА.

Податок на нехоматих.

В одному з штатів Аргентинської республіки видано закон, щоб парубки женилися після 20 літ. Хто не ожениться до 30 років, той мусить виплачувати податок коло 10 карб. на місяць; через 5 літ податок збільшується вдвое. З 35 до 50 літ не жонати повинні платити коло 40 рублів щомісяця. Від 50 до 75 літ — по 50 рублів. Після 75 — податок зменшується до 20 карб.; після 80 — податку зовсім не платиться. Вдови не платять податку три роки після смерті жінки, потім вони повинні платити такий самий податок, як і парубів. Такий закон, певне, заведено через те, що зменчите в Аргентині торгівлю крамом.

Справочний oddіл.

Календарні відомості. Субота, 6 іюня. (Ціліст Петрівка). При. Висаріона та Іларіона, прис. Суслані, Феклі.

Сх. сон. 3 год 48 хв., зах. сон. 8 год 14 хв. Театр Купецького Саду — За волю і правду".

ДАЧНІ ПОІЗДИ.

(з 1-го літа до 15 літ).

Півд.-Захід. запізниця.

ОДХОДЯТЬ:

3 Київ до Боярки. 7 г. 25 хв. р. 8 г. 20 хв. р., 10 г. р.* 10 г. 50 хв. р., 1 г. д.* 3 г. 15 хв. д., 4 г. 35 хв. д., 5 г. д., 6 г. 30 хв. в., 9 г. 10 хв. в., 9 г. 35 хв. в., 11 г. 20 хв. в., 12 г. 10 хв. в., 12 г. 30 хв. в.

3 Боярка до Київа. 5 г. 24 хв. р. 6 г. 5 хв. р., 6 г. 37 хв. р. 7 г. 49 хв. р., 8 г. 30 хв. р., 11 г. 12 хв. р., 3 г. 27 хв. д., 5 г. 5 хв. д., 7 г. 26 хв. д. 6 г. 59 хв. д., 8 г. 3 хв. в., 8 г. 23 хв. в., 10 г. 5 хв. в., 12 г. 20 хв. в.

3 Київ до Мотовилівки. 3 Київ до Бородянки. 7 г. 25 хв. р., 8 г. 20 хв. р., 9 г. 15 хв. р., 10 г. ранку* 10 г. 50 хв. р., 1 г. д.* 4 г. 35 хв. д., 5 г. д., 7 г. 40 хв. в., 9 г. 10 хв. в., 9 г. 53 хв. в., 11 г. 20 хв. в., 12 г. 10 хв. в., 12 г. 30 хв. в.

3 Мотовилівка до Київа. 4 г. 19 хв. р. 4 г. 59 хв. р., 5 г. 43 хв. р., 7 г. 11 хв. р., 7 г. 43 хв. р., 8 г. 24 хв. р., 9 г. 50 хв. р., 10 г. 30 хв. р., 2 г. 36 хв. д.* 4 г. 38 хв. д., 6 г. 12 хв. в., 7 г. 29 хв. в., 8 г. 43 хв. в., 9 г. 10 хв. в.

3 Київ до Бородянки. 10 г. 30 хв. р., 12 г. 25 хв. д., 4 г. 20 хв. д., 3 г. 4 г. 20 хв. д., 5 г. 32 хв. д., 8 г. 42 хв. д., 11 г. 50 хв. в.

3 Бородянка до Київа. 5 г. 17 хв. р., 6 г. 30 хв. р., 7 г. 19 хв. р., 4 г. 19 хв. д., 6 г. 18 хв. в., 8 г. 50 хв. в., 12 г. 3 хв. д.*

3 Київ до Тетерева. 10 г. 30 хв. р., 12 г. 25 хв. д., 4 г. 20 хв. д., 11 г. 50 хв. р.

3 Тетерев до Київа. 5 г. 33 хв. р., 6 г. 36 хв. р., 4 г. 30 хв. д., 5 г. 39 хв. д., 8 г. 48 хв. д.

*) Поязди, помічені зіркою, ходять тільки під часів та свята. Крім того на ці поїзди, що ходять до Тетерева і до Бородянки, можна сідати й виходити з них у Святошині, Біличах, Ірпені, Бучі, Ворзелі, Немішайї й Немішайї II, де ці поїзди синіята для цього.

Редактор І. Павловський.

Видавець Є. Чикаденко.

ОПОВІСТКИ.

Пошукує молодий хлопець місце вікарія або інші відповіді. (Був писарем при волості). Радо згодився б в книгу. Адрес в конт. "Ради". 5-848-3

ВИДАВНИЦТВО "ЧАС"

продажаються такі книжки:

■ ПЕРША СЕРІЯ: